

Pembelajaran Berasaskan Penyiasatan Menerusi Pendekatan Projek Ke Arah Penjanaan Minda Kreatif Dan Inovatif Dalam Kalangan Murid Prasekolah

Mazeni Ismail,^a Hasmadi Hassan,^b Jameyah Sheriff^c

^aFakulti Sains Sosial dan kemanusiaan, Kolej Poly-Tech MARA,

^bPusat Sains Kemanusiaan, Universiti Malaysia Pahang

^cCompetency Early Childhood Development, Malaysia

Correspondent Author : mazeni@gapps.kptm.edu.my

ABSTRAK

Tujuan kajian ini adalah untuk memperkenalkan Pendekatan Projek dalam pendidikan awal kanak-kanak di prasekolah luar bandar di daerah Kota Bharu, sebuah bandar di pantai timur Malaysia. Kebanyakan guru prasekolah ini mempunyai latihan formal dalam pendidikan awal kanak-kanak. Pengetahuan dan pengalaman mereka dalam pendidikan awal kanak-kanak adalah melalui aktiviti bersama kanak-kanak di Tabika. Tema-tema ini dikenal pasti berdasarkan analisis data secara kualitatif; (1) pembelajaran melalui penyiasatan, (2) kerja berpasukan, dan (3) komunikasi. Dengan menggunakan Pendekatan Islamic Project ini, guru dapat menyediakan diri mereka untuk membantu kanak-kanak menjadi penyiasat muda dengan melaksanakan idea-idea baru dalam mengajar anak-anak.

Kata kunci: Pembelajaran melalui Pertanyaan, Pendekatan Projek, Perkongsian, Kerja Berkumpulan, Komunikasi, Islamic Project

1.0 PENGENALAN

Pendekatan Projek merujuk kepada satu set strategi pengajaran yang membolehkan guru membimbing kanak-kanak melalui kajian mendalam mengenai topik dunia sebenar. Projek digambarkan sebagai mempunyai rangka kerja struktur yang kompleks tetapi fleksibel dengan ciri-ciri yang mencirikan interaksi pengajaran-pembelajaran. Apabila guru melaksanakan Projek Pendekatan dengan jayanya, kanak-kanak dapat bermotivasi tinggi, merasa aktif terlibat dalam pembelajaran mereka sendiri, dan menghasilkan kerja yang berkualiti tinggi.

Projek ini adalah cerita yang menarik. Terdapat pengenalan, isi dan juga kesimpulan cerita. Dalam Pendekatan Projek, guru akan menganjurkan perkembangan aktiviti mengikut perkembangan minat kanak-kanak dan penglibatan peribadi dengan topik yang dipilih. Semasa peringkat perancangan awal, guru memilih topik kajian (berdasarkan kepentingan kanak-kanak, kurikulum, ketersediaan sumber-sumber tempatan, dan lain-lain.). Guru perlu membincangkan pengalaman, pengetahuan, dan idea mereka sendiri dan menulis idea kanak-kanak dalam web topik.

Web ini akan digunakan di seluruh projek dan akan digunakan untuk merekod kemajuan projek. Projek-projek ditakrifkan sebagai penyiasatan fenomena yang mendalam dalam persekitaran kanak-kanak yang patut dimuridi. Kerja projek menyediakan konteks di mana guru dapat menggalakkan murid untuk menerapkan kemahiran akademik mereka yang semakin meningkat dengan cara yang bertujuan. Guru mempunyai bahagian penting dalam pemula, pelaksanaan dan kewujudan projek. Aktiviti dalam pendekatan projek memberi peluang kepada kanak-kanak untuk memperoleh konsep asas dan kemahiran untuk membantu mereka meneruskan proses pembelajaran di peringkat prasekolah. (Bahagian Pembangunan Kurikulum, 2010).

2.0 METODOLOGI

Kajian ini merupakan kajian secara kualitatif. Pengalaman guru dalam menggunakan Pendekatan Projek adalah sebagai strategi membantu pengajaran mereka di Tabika. Terdapat 5 orang guru telah mengambil bahagian dalam kajian ini. Setiap peserta telah ditemubual mengenai untuk Pendekatan Projek ini dan analisis kandungan yang ditemuramah dianalisis untuk mengenal pasti tema dan sub tema dalam kajian.

3. HASIL KAJIAN

Tema-tema ini telah dikenal pasti, dalam kajian ini terdapat tiga kategori utama dan 8 sub kategori dan guru mempunyai tiga kategori seperti berikut: (1) "Pembelajaran melalui Penyiasatan" termasuk "Bertanya Soalan", Motivasi, Pemerhatian dan Perbincangan; (2) "Kerja berpasukan" termasuk "Mengambil berat antara satu sama lain" 3) "Komunikasi" termasuk "aktif berkomunikasi", "Perkongsian", Interaksi Sosial dan "bercerita".

i. Tema 1 : Pembelajaran Berasaskan Minat Secara Bertanyakan Soalan.

Pendekatan melalui pendekatan modul I-Projek ini kanak-kanak dapat mencari jawapan setiap persoalan yang mereka muridi semasa menjalankan penyiasatan mengikut topik yang mereka pilih. Berdasarkan lawatan ke tapak lapangan iaitu melawat ladang bunga ini banyak membantu kanak-kanak mendapat jawapan yang sebenar.

Berdasarkan temubual yang dijalankan oleh penyelidik guru menceritakan pengalamannya melalui penggunaan pendekatan Islamic-Project iaitu melalui pengalaman guru: peserta 1 (guru).

“Kanak-kanak yang tidak pernah bercakap di dalam kelas semasa sesi pembelajaran, apabila dibawa ke kebun bunga ini, guru dapat melihat perubahan melalui komunikasi kanak-kanak tersebut : “apa yang awak dapat bila datang ke kebun bunga ni?.M29 (Murid) : “waa... cikgu, banyaknya bunga kat sini”, “macam-macam jenis ada”. “Cikgu...cikgu... ni bunga apa cikgu?”. M28 (Murid) : “Cikgu, ini bunga apa ni cikgu?”... “Cikgu, bunga ini berbau harum ker?”. M19 (Murid) : “Cikgu..warna apa pokok bunga ni cikgu?”. “Kenapa bunga ni warnanya tidak sama cikgu?”.

ii. Motivasi

Melalui temubual yang dijalankan guru menceritakan murid-murid amat teruja dan mempunyai motivasi yang tinggi apabila mereka terlibat dengan pendekatan projek ini.

Peserta 2 (Guru) ; “Murid-murid memberi cadangan dan idea untuk menanam pokok-pokok bunga di sekolah dan melihat macam mana pokok itu tumbuh dan membesar”. M21 (Murid) : “Cikgu, marilah kita sama-sama tanam pokok bunga”.. “disekolah, kita boleh tengok macam mana pokok ini hidup dan membesar”, ... “kita boleh tengok hari-hari pokok ni besar cikgu?”. M22 (Murid) : “Cikgu, di Tabika kita... tiada orkid kan cikgu?”. M20 (Murid) : “ Marilah kita tanam orkid”... “hari ini, kita sudah belajar banyak dan kita boleh buat ni juga kat sekolah, best kan cikgu...”

iii. Pemerhatian dan Perbincangan.

Hasil kajian ini menunjukkan adalah pembelajaran secara terbuka dan boleh meningkatkan kemahiran terus ke arah proses berlaku melalui pemerhatian dan perbincangan.

Peserta 3 (Guru) :“saya telah membuat pemerhatian apabila murid-murid melawat ke lapangan. “Hasil pemerhatian yang saya jalankan kebanyakan murid melawat kesemua tempat bunga yang ada di ladang”. “Murid-murid ini juga diberi peluang untuk belajar cara menanam dengan sendirinya bermula dari awal sehingga proses terakhir”.“Murid dapat mengikuti setiap aktiviti yang dijalankan, jika murid tidak faham mereka bertanyakan soalan terus dan guru sentiasa membantu dengan memberi bimbingan kepada murid”.

M1 (Murid) : “Cikgu, apa kebaikan kita tanam pokok dalam pasu ni cikgu?”. M2 (Murid) : “Cikgu, semua bunga dalam kebun ni berbunga dan cantik sangat, kat rumah saya tiada bunga cikgu”. M5 (Murid):“Cikgu, saya nampak akar orkid tu panjang sangat”. “warna akar tu akan bertukar apabila kita letakan dalam air”. M4 (Murid) :“Hmm...setengah bunga ni tidak berbau wangi, semua baunya tidak sama” (sambil mencium pokok bunga).

iv. Kerja Berpasukan

Melalui pendekatan projek selalunya ia banyak melibatkan aktiviti luar kelas. Melalui pemerhatian yang dilakukan guru mendapati bahawa murid-murid saling mengambil berat antara satu sama lain dan belajar untuk mendapatkan pengalaman yang sebenar.

Peserta 4 (Guru) : “saya dapat lihat murid-murid saling berpegangan tangan, berjalan sama-sama dan tahu siapa kawan-kawan dalam kumpulan mereka”. “Melalui aktiviti sebegini saya dapat melihat sikap murid dan kerja dalam kumpulan”. M27 (Murid) : “Bunga ini, ada banyak warna nih...Udin..Udin...ehh...mana Udin ?, dia tak tengok lagi bunga ni”. M15 (Murid) : “Cikgu.... Cikgu.. Udin tiada dalam kumpulan saya, mana dia?”.

v. Komunikasi

Pendekatan projek ini adalah melibatkan pembelajaran secara semulajadi, untuk meningkatkan interaksi kanak-kanak, bertanyakan soalan, bercerita, berkomunikasi, refleksi dan banyak lagi.

Berkongsi : Peserta 5 (Guru) : “Pembelajaran kanak-kanak dapat ini penuh semangat yang tinggi dan mereka menjadi sebahagian daripada masyarakat”. “Kanak-kanak dapat menjalankan penyiasatan dan eksperimen sendiri dan dapat berkongsi hasil dapatan dan penemuan melalui persoalan yang timbul dalam minda mereka”.

M18: “Yaya, mari sini dan tengok bunga ni, macam-macam warna ada”. M19 : “Kuning, merah, pink ... cantik sangat.. Anis, cepat!..cepat!.. tengok bunga ni.

Bercerita : Peserta 5 (Guru) : “Apabila murid-murid jumpa buah strawberi, murid-murid bercakap antara satu sama lain mengenai buah strawberi yang mereka pernah lihat di Cameroon Highland sebelum ini”..“sambil bertanya boleh ker pokok strawberi ini hidup dan membesar di kawasan yang cuacanya tidak sejuk?”.

M10 : “Cikgu, bukan ker pokok strawberi ni hanya boleh hidup di tempat yang sejuk sahaja?”. M11:“ Saya dan keluarga telah pun melawat ladang strawberi ... jika buah ni masak ia akan berwarna merah”.

Komunikasi : Peserta 2 (Guru) : “Dari awal perjalanan hingga ke tempat lapangan, kanak-kanak bercakap antara satu sama lain "....." masing-masing tersenyum dan bertanya kepada rakan-rakan mereka”.

M1 : “Cikgu, cuba sentuh pokok bunga rose ni, ada uri la cikgu, tajam, sakit tangan saya” .. “bahaya ker jika kita kena duri pokok bunga ros ni cikgu?”. M2 : “sini pun ada buah strawwberi, hmm... makan dengan coklat mesti sedap.. ”

Interaksi sosial : murid-murid berinteraksi dengan individu yang baru mereka kenal walaupun kali pertama berjumpa : Peserta 4 (guru) : “ramai murid bertanyakan soalan kepada pekerja dan pengusaha ladang... mereka semua sangat berminat dan teruja dan bertanyakan tentang macam mana cara nak jaga pokok bunga supaya jadi cantik seperti bunga yang berada di ladang ini”.

C5 :“ Kakak, berapa kali pokok ni disiram tiap-tiap hari?”. C51 : “bila masa baja ini diletakkan di setiap pokok yang ada” ... “ jika kita letakkan baja lebih, pokok ni akan mati ker?”.

4.0 PERBINCANGAN

Pengajaran menggunakan Pendekatan Projek membantu guru-guru untuk meningkatkan kreativiti kanak-kanak, meningkatkan kemahiran berfikir, berkomunikasi, inovasi, semangat kerjasama dan pembelajaran pertanyaan. Melalui pendekatan Projek, kanak-kanak belajar kemahiran proses (memerhati dan meneroka), hubungan antara maklumat, penyelesaian masalah, menyusun maklumat, dan berkomunikasi (Heroman, 2005)

Berdasarkan kajian yang dijalankan, melalui pengalaman guru dengan kanak-kanak menggunakan pendekatan projek ini di dapati mereka boleh berkomunikasi secara langsung, memberitahu dan melakukan penanaman bunga sendiri. Ia melibatkan kanak-kanak dalam menjalankan penyiasatan sendiri kerana mereka tahu dan merasai pengalaman itu, dengan sokongan dan bimbingan daripada guru untuk mengukuhkan pembelajaran berdasarkan keutamaan kepada kanak-kanak. (Kennedy, Adam S., et al, 2015)

5.0 KESIMPULAN

Pendekatan projek sangat sesuai di gunakan oleh pendidik dalam pendidikan awal dengan cara-cara untuk mempromosikan pelbagai aspek amalan-amalan asas yang baik. Apabila terlibat dalam kerja-kerja projek, kanak-kanak digalakkan untuk mengambil bahagian secara aktif dalam perancangan dan pembangunan pembelajaran mereka sendiri. Mereka secara beransur-ansur menjadi murid berdikari dengan sokongan orang dewasa yang berilmu dan mendapat keyakinan untuk menyuarakan pandangan dan pendapat mereka sendiri. Kesimpulannya, kajian ini menunjukkan terdapat 3 tema utama; pembelajaran melalui penyiasatan dan pertanyaan (boersoal jawab), kerja berpasukan dan komunikasi.

RUJUKAN

- Beghetto, RA & Kaufman, JC (2013). Fundamentals of Creativity. Educational Leadership, Vol. 70, No. 5, pp. 10-15.
- Beneke, S. (2000). Implementing the project approach in part-time early childhood education programs. Oglesby, Illinois: Early Childhood Education Center at Illinois Valley Community College.
- Chard, SC (2009) The Project Approach: Six Practical Guides for Teachers. These guides are available as .pdf files at the following web site: www.projectapproach.org
- Chard, S.C. (1998). The project approach: Managing successful projects. New York: Scholastic
- Chard. SC (2013) . The Project Approach to Teaching and Learning : These guides are available as .pdf files at the following web site : [Project Approach, Standards, Teachers Role as Facilitator](#)

Figuerido, J. (2012). *Implementing a Project-Based Approach* : © The Institute for Education and Professional Development.

Helm, J., & Katz, L. (2011). *Young investigators: The Project Approach in the early years*. New York, NY: Teachers College Press.

Heroman, C. (2005). *The Creative Curriculum® study starters*. Washington, DC: Teaching Strategies, Inc

Katz LG & Chard, SC (2000) *Engaging Children's Minds: The Project Approach*, Greenwood.

Kennedy, Adam S., et al. "The Project Approach Meta-Project: Inquiry-Based Learning in Undergraduate Early Childhood Teacher Education." *American Journal of Educational Research* 3.7 (2015): 907-917.

Kennedy, A., & Heineke, A. (2014). "Re-envisioning the role of universities in early childhood teacher education: Community partnerships for 21st century learning." *Journal of Early Childhood Teacher Education*, 35(1), 226-243.